

LA VETLLADA.

SEMANARI POPULAR.

¿QUÍ SÓN LOS ENEMICHS DE LA CIVILISACIÓ?

I.

A pesar de las declaraciones lógicas y de las demostraciones brillantísimas escritas per eminentes publicistas católichs, seguexen los eterns enemichs de la Iglesia trametentse 'ls uns als altres lo sant y senya de motejar d' adversaris de la civilisació á tots los que ab la ploma ó de viva veu 's proposan defensar los bons usos, las sanas constums y las veneradas tradicions de nostra terra. Be s' ha dit una y mil vegadas que la Iglesia católica al condemnar la *civilisació moderna* no condemnava de cap manera 'ls naturals avansos de las ciencias y de las arts, y que lluny de mirar de reull las maravellas de la electricitat y del vapor, tenia per ells nostra Santa Mare benediccions especials puig sab molt be que tots los invents de la ciencia humana cantan las glorias del Criador, aixis com ho fá l' aucellet ab sas tendras tonadas, la flor ab sos delicats perfums, los estels ab 'sa llum melengiosa, y lo llamp que ab sa forsa admirable esqueixa de mitj á mitj la corpolenta alsina que s' aixeca altiva en la crestera de la montanya. ¡Esforsos inútils! La ignorancia y la malicia de comú acort, fent lo desentés, han seguit cridant á tot' hora que 'ls escriptors católichs voldriam tornar la societat als temps del oscurantisme, que som enemichs de tot adelanto artístich ó científich, y sense escrupol de cap mena se 'ns regala, vinguin ó no á pel, los ja gastats calificatius d' *enemichs de las llums, oscurantistas, atrassats* y altres de la mateixa mena.

Un literat, molt en boga avuy dia, lo Sr, Echegaray, tractá temps enrera de fixar las verdaderas tendencias de la *moderna civilisació*: He sentit á dir moltes vegadas, digué en una ocasió solemne, que no hi ha dret pel error, que no hi ha

dret mes que pera la veritat...: aixó es lo retrocés; aixó es ni més ni menos que la negació de la *civilisació moderna*.... No: jo dich lo contrari; hi ha dret al error...; jo diré més, diré que hi ha dret al mal.

Sembla que una declaració tan franca y explícita bastava y sobrava pera desllindar los camps, pera demostrar al home més cego que la *civilisació moderna* no busca la veritat, que aytal *civilisació* tendeix al retrocés fins al barbarisme, y que l' hermós edifici de la civilisació verdadera, que 'l dret natural consigna y regoneix lo sentit comú, descansa en lo sólit fonament de la Iglesia Católica; pero desgraciadament ha succehit lo contrari; y uns per ignorancia y altres per malicia segueixen dient á tot' hora que 'ls defensors dels inmutables principis de la veritat y de la justicia són enemichs de las ciencias. Curta es nostra carrera periódística y n' obstant desde que véu la llum lo modest setmanari «LA VETLLADA» han arrivát ja á nostras orelles tan gratuítas apreciacions, y fins las hem llegidas en lletras de motllo.

Per aixó 'ns ha semblát molt útil y convenient demostrar ab llenguatje senzill y al alcans de la capacitat del poble, pera qui principalment escribim, qui són los enemichs de la civilisació, sò es, qui pot gloriarse ab major motiu que nosaltres de sér amants de las riquesas arqueológicas, artísticas, históricas y literárias de Catalunya. Fent véurer ab los fets, que solen sér los millors arguments, que precisament los majors y més terribles enemichs de la civilisació verdadera, que entranya tots los tresors més prehuats de la ilustració, de las bonas costums, del art y de la literatura, han sigut y són los que á tot' hora tenen á la boca la paraula *civilisació*, fent ensemps burla y escarni de la inspiració sublime y creadora del geni cristiá.

Á qualsevulla que viatji avuy dia per las di-

versas comarcas del riquíssim Principat de Catalunya se li haurá presentat á la vista pot sér més d' una vegada, ó al extrem d' un vilatge, ó dalt d' un enlayrat turó ó be perdut en mitj d' una espessa boscuria, un d' aquells venerables edificis tranquils com la virtut, severs com la penitencia. Si curiós pera saber la historia de tan notable monument ha preguntat al vellet de cara arrugada y cabellera de neu que treballa en lo camp ombrejat per las ennegridas parets del runós edifici, li haurá contestat lo vellet: «Senyor viatjant, aquí s' aixecava 'l monastir que era la felicitat y la riquesa d' aquesta comarca; las terras, boscos y olivets del entorn eran propietat dels monjos, ó més be, dels vehins del poble; avuy n' es amo un rich senyorás que viu allá á Barcelona, al qual no coneixem, ni sabem qui es, encara que per desgracia no 'ns es desconegut són procurador que sovintet ve aquí á fernos rajiar fins l' últim quarto guanyat ab lo suor del nostre front, sens que valgan excusas de cap mena, ni 's pagui de si la anyada ha sigut dolenta, ó la pedra 'ns ha esmicolat los sembrats.» Si 'l bon vellet fent alto en sa treballada s' ha servit acompanyar al curiós éil-lustrat viatjer á visitar las venerables runas del monastir, que 'l temps, més humá que 'ls homes, encara respecta, es segur que sens poderse contenir haurá exclamat aquell: ¡honor á lo passat! ¡veneració als monuments que donan testimoni de la fé dels nostres majors!

Y per cert que aytals exclamacions no poden sér més justas. Al véurer los baixos-relleus fets bossins, escampats los capitells, escantonadas las riquíssimas arquivadas, convertit tot en un munt de tristas despallas y d' acusadoras runas, que demostren encara ab són mut pero eloqüent llenguatge las grandesas de nostra pátria, avuy pobre y miserable; al mirar cayguda la creu del campanar, destrossats los altars de Deu, esmicoladas las esculpturas dels pórtichs, silenciosos los claustres, solitarias las celdas; al sentir xiular l' ayre fret de la nit pels llarchs corredors hont resonavan los passos del monjo venerable; al mirar convertida en habitació dels corps y dels espervers las galerias de la gran biblioteca, y runas apilonadas per tot arreu pels bárbaros del segle XIX, l' home pensador y desapassionat no pot menos de llansar una exclamació dolorosa, pero plena d' indignació justíssima, contra 'l vandalisme revolucionari de la *civilisació moderna*.

Los segles del oscurantisme y de la barbárie, com se 'ls anomena, foren richs tresors d' il·lustració y de cultura, y las arts totas los

han cobert ab infinits monuments de superior estima. ¡Quinas catedrals s' aixecaren en la Etat Mitja! Quins monastirs se construhiren en aquell temps! La fé, que unia tots los cors y enllassava totas las intel·ligencias, il·luminava al mateix temps la fantasia creadora del artista; de modo que quan la geometría y la mecánica dormian lo somni del oblit, y las máquinas de vapor no havian vingut encara en ajuda de las forsas del home, un sentiment no més, un arranch d' entusiasme bastava pera llansar pels ayres, per medi d' arcadas de pedra, 'ls més sublims poèmas del sentiment cristiá, y construhir en los paratjes solitaris los grans assilos de la virtut y de la ciencia.

Poblada estava Catalunya de monuments, recorts de nostras grans empresas y gloriosos triunfos. Los richs monastirs de Ripoll, de Santas Creus, de Sant Cugat del Vallés, de Poblet, la Cartuxa del Priorat y una munió d' altres, tan grandiosos en lo conjunt de sa rica y variada fábrica com espléndits en sos detalls més insignificants, donavan un eloqüent testimoni del bon gust clásich, que animava als artistas del temps, malament anomenat del oscurantisme. 'Ls Comtes de Catalunya y 'ls Reys d' Aragó, axis com los més distingits, senyors de la noblesa acostumavan aixecar sos melancólichs sepulcres en los temples dels venerables monastirs, com á mansiones de repós y sagrat reculliment; aixis es que 'ls amants de nostras glorias y piadosas tradicions, podian descubrir en cada un d' ells lo brillant segell de la fé dels nostres antepassats, y lo contemplatiu monjo recorrent las galerias sembradas de sepulcres, aprenia en lo silenci y en la soletat lliçons importantíssimas pera la vida. Algunes generacions d' héroes los mes il·lustres de nostra terra, descansavan en tan preciosas sepulturas sens que 'l estrépit del mon destorbés són repós, puig que 'ls rencors y 'ls odis dels homes s' estabellavan sempre contra 'ls murs ennegrits del sant temple, com las escumosas onadas del mar s' esberlan contra las rocas de la costa. 'Ls llarchs corredors del monastir guardavan regularment bustos, estátuas ó pinturas de personatjes bíblichs, d' abats il·lustres, de sants fundadors, que constituhan són principal adorno. La iglesia y lo cor hont especialment se respirava l' aura puríssima de la fé y lo bálсам de la meditació, contenian riquíssims treballs d' esculptura en marbre, fustas preciosas ó metall; aquí eran de véurer los tresors pictórichs, los treballs de serralleria, brodats y joyería, los quals

avuy apenas poden imitar de lluny 'ls mes distingits artistes. Y ¿qué dirém de las bibliotecas y dels arxius hont se guardavan documents de suma importancia, crónicas de gran valor, riquesas arqueològiques d' incalculable mérit y un nombrós aplech de volums, que avuy foran una riquesa pel historiador?

Aixó eran los monastirs y los convents, que esmaltavan com ricas perlas lo sol de Catalunya, monastirs y convents distingits en gran manera pels nostres Comtes y nostres Reys, aixis com també pels grans senyors y sos vassalls; aqui vivian santa y retirada vida homes il-lustres entregats á la oració, al estudi y á la penitencia.

Mès arrivá una hora de terrible recordansa. Aixó que s' en diu la *civilisació moderna* en un moment de deliri y de borratxera encengué la teya, armá á sos satélits, turba composta d' ignorants é imbécils, ab la escoda y lo magall, y en poch moments convertí en presa de sos instints devastadors las prehuadas riquesas que ab orgull ostentava nostra aymada pátria. Cayguéren las columnas, foren profanadas las sepulturas, se robaren ó cremaren las joyas de més valor, y lo sant temple, preciós nihuet de la meditació y de la pau, fou convertit en teatre de devastació y de ruinas. Fins las despallas del gran rey D. Jaume *lo conqueridor*, d' aquell que omplená 'l mon ab la fama de sas grandesas, y subjectá ab sa ma de ferro á Valencia, á Murcia y á Mallorca, foren orriblement profanadas, puig fou col·locat sòn esqueleto ab lo fusell á coll á la porta del monastir de Poblet.

¡Aquestos són los progressos de la *civilisació moderna*! ¡Aquestas sas conquistas y sos actes d' heroisme! Estranya civilisació y singular progrés, que aixecant sòn vol del mitj de las runas de las arts, y profanant los més venerables recorts, fan de la pietat un crim y una virtut del sacrilegi!

Nos es precis suspéndrer avuy aquestas tristas reflexions, que omplenan de congoixa 'l pensament y lo cor d' amargura, pera continuarlas en lo número pròxim.

F.

À LA MUSA CATALANA.

Inspiréume eixas tonadas
En que l' art no hi pot mentir

Per teixirne una corona
Vull cullir un brot de llor,
Adeu, Musa catalana,
Que me 'n heu robat l' amor.

Be se jo, galant donzella
Que 'n teniu molts aymadors,
Tots vos fan ofrenas ricas
Jo no mes vos portu flors.
Tots vos cantan cansons bellas
Ab liras de plata y or,
Jo no mes al so de gralla
Puch cantarvos mon amor.
No penseu, gentil donzella,
No penseu que 'n só jelós,
Com mes son los que us festejan
Mes alegre está 'l meu cor.
Puig que 'n sou tan amorosa
Si vos plau ohir mon tó,
De lo molt que vos estimu
Vull dictarne una cansó.

Per teixirne una corona
Vull cullir un brot de llor,
Adeu, Musa catalana,
Que me 'n heu robat l' amor.

Que conech quant sou hermosa
Amor meva... ¡quant temps fá!
Ja en la falda de la mare
Vos sentía jo cantá.
Cada cop que vos sentía
Prou que 'm véyau suspirá,
Que prop meu sempre us estabau
Per poderme consolá.
Tots los jochs de la infantesa
Vos me 'ls váreu ensenyar,
Y per darm mes alegrías
¡Que vestits vareu comprar!
Ja vos veyá de comptesa
Sedas finas rossegar
Passejant palaus y cambras
Que encantaban de mirar;
Ja ab faldillas de pastora
Del amor feyeu parlar
Ab la parla que es tan dolsa
Per qui 'n sab de ben aymar.
Y' arribant á la vetllada
¡Oh voreta de la llar!
¡Que rondallas y follías
M' hi solíau vos contar!
Y á la nit, quan m' adormia,
Jo vos veyá en lo capsal
Al costat del meu bon ánjel
Que 's quedaba ab mi vetllant.

Per teixirne una corona
Vull cullir un brot de llor,
Adeu, Musa catalana,
Que me 'n heu robat l' amor.

Quan tot just cinch anys tenia
 De prop meu vareu fuijí
 Perque un'altra gentil dama
 Sé 'n volgué cuydar de mí.
 Com la dama era molt rica
 Joyas macas m' oferí,
 Sens saber ay! lo que 'm feya
 Lo meu cor li vaig cedí.
 Al quedarme sol ab ella
 Tot lo cel se m' enfosquí,
 Y aquells cants qu' al cor m' entraban
 Ja no 'ls vaig torná á sentí.
 N' eran mudas las montanyas
 Y las ayguas de los rius;
 Sense flors la primavera,
 Sense fruyts l' ardent istiu.
 Ni lo foch de las vetlladas
 M' alegraba ab son caliu,
 Ni las festas, ni las ballas
 Qu' ans me daban goig tan viu.
 De vegadas vos parlaba,
 Mes no 'm deya res á mi;
 Qu' ab la parla de Castella
 No 'm podia may sentí.
 —Es ta pátria Catalunya—
 Sols un dia 'm vareu dir:
 Com l' infant corra ab sa mare
 Jo vos vaig torná á seguir.
 Y las flors del cor marcidas
 Ne tornaren á florir,
 ¡Amor meva! ja no 'us deixo,
 Sempre mes vos vull servir.

Per teixirne una corona
 Vull cullir un brot de lior,
 Adeu, Musa catalana,
 Que me 'n heu robat l' amor.

Reys potents vos feren rica,
 Nobles comtes grans serveys;
 Mes no ve vostra noblesa
 Ni de comtes ni de reys.
 Perque 'n sóu del cel vinguda
 Y d' allí gloria 'n porteu,
 Perxó quan no us veig, ja 'm sembla
 Que no 'n só tan prop del cel.
 ¡Quín amor es l' amor vostre!
 ¡Cóm enlayra 'l pensament!
 Sens enuig ni gelosía,
 Sens mudansa ni torment.
 Mes que 'n sóu gentil pubilla
 May orgull d' aixó 'n mostreu;
 A tothom donéu conversa,
 A tothom d' amor parléu.

Mes la vostra gentilesa
 Sols l' esprit es qui la véu,
 Perxó molts que no us coneixen
 No us en donan lo cor seu.
 Mes que 'n sóu tan noble dama
 No feu cas dels oripells,
 Y porteu caputxa blanca
 Mes sovint que brodat vel.
 Quan vos miran tan senzilla
 Mols vos tractan ab menyspreu;
 Vos dirán que 'n sóu pagesa...
 Mon amor! no 'ls escolteu.
 Molts ho dihuen y no 'u senten
 O 'ls hi falta un cor ardent,
 Qui no estima vostras gracias
 Es senyal que no las sent.
 No vos faltan bonas robas:
 Per las festas, si á ma vé,
 Quan voleu sortir mudada...
 ¡Ni una reyna vá tan bé!
 Algun jorn la de Castella
 Per estranya vos tingué,
 Com si vos per feus ab ella
 No vestissiu pas prou bé.
 ¡Oh, mes ara!... mitj gelosa
 Quan tan bella sempre os veu,
 De tenirvos per germana
 Se 'n alaba á tot arreu.
 Nostre poble vos estima,
 Vos estima l' estranger,
 ¡Quánts, n' hi ha que per sentirvos
 Catalans voldrian sér!
 Jo vos ám, sol de la terra,
 Animeu mon pensament,
 Vostre foch que duri sempre
 Que es lo foch baixat del cel.
 Fins á mas darreras horas
 ¡Amor meva! no 'm deixéu,
 Que al morir... ab vostre parla
 Mon esprit vull dar á Deu.

Per teixirne una corona
 Vull cullir un brot de llor,
 Que 'n será d' eterna ufana
 Per la Musa catalana
 Que me n' ha robat l' amor.

Joan Planas y Feliu,

LA PRIMERA COMUNIÓN.

Un dels actes mes conmovedors entre 'ls molts que celebra la Iglesia, es sens dupte la Comunió dels noys y noyetas que per primera vegada s' acostan á rebre lo Pa dels Angels. En èll se descubreix perfectament la sollicitut maternal d' Aquella en vers los fills seus, al mateix temps que la importancia de la missió salvadora que li confiá son fundador Jesucrist, y que vá

cumplint ab providencial exactitut á través de tots los sigles.

Perque la primera Comunió, no es tan sols la presa de possessió (diguemho aixís) per Jesús, dels cors verges dels seus fills, sinó també la entrega d' aqueixos per la Iglesia á la societat, que per los seus pares los hi havia en cert modo entregat perquè 'ls cuydés y alimentés d' una manera especial durant la época de sa espiritual lactancia. Es la entrada d' aquells jovenets á una nova vida mes séria y mes important, pero per lo mateix, mes plena de dificultats mes rublerta de perills, si bè mes abundant en gracias.

Prou hó coneix bè la Iglesia, y ella que 'ls doná á la llum de la vida espiritual ab lo sant Baptisme, 'ls doná després forsas pera conservar la Fé y defensarla de sos enemichs ab la Confirmació; 'ls llansa avuy á la lluyta próxima á comensár, ó ja tal volta comensada, enfortint sos membres ab lo Menjar celestial, prenda segura de la victoria.

Aquells sers indiferents á la societat que no 's cuyda pcch ni molt d' ells, y que fins avuy no han fet mes que jugar y divertir-se, serán demá pares de familia y alguns destinats á desempeñar cárrechs importants en aquella, y dels bons principis que se 'ls haigi inculcat, de las virtuts que se 'ls haigi fet estimá y dels vicis que se 'ls haigi ensenyat á aborrrir, depenja que sigan aquells bons cristians, bons pares y bons ciutadans, ó per lo contrari, impios, déspotas y traydors.

Y així, mentres lo mont entregat á sos negocis y també á sos plahers, descuyda completament la educació moral dels seus fills, la Iglesia fiel als debers maternals que l' hi imposan la obligació de procurárlshi en lo possible la felicitat temporal á mes de la espiritual, que es la que á ella li corresponent de una manera directa, se 'ls emporta durant certs temps del any, pero singularment en los dias anteriors á la festa de sa primera Comunió, allá á la soletat y quietut dels seus Temples, y 'ls hi fa coneixer son origen, son immortal destino y també 'ls debers que 'ls lligan ab Deu, ab sí mateixos y ab la societat.

Allí 'ls ensenya los sublimes dogmas de nostra religió santa al mateix temps que 'ls preceptes de la Lley divina que 'ls ha de fer felissos aquí en la terra y després en la gloria; allí 'ls amenaça també ab los torments eterns ab que la divina justicia 'ls castigaria si per un acte llibre de sa voluntat se resistian á obehirla.

Allí tamhé 'ls presenta l' exemple sublim de un Deu, que no content ab haver criat á l' home

del no res pera ferlo després son cortesá allá en lo palau de sa gloria, portat de son amor al home ingrát que l' havia ofés, arribá al extrem de fer-se home pera restituirlo á sa gracia, y per últim derramá per sa salvació la última gota de la sanch de sas venas en lo mes afrentós del suplicis.

¡Oh! que 'n són de hermosas aquellas llágrimas que aquells tendres ulls derraman, commoguts per la relació dels torments horrorosos d' Aquella Víctima del amor als homens!

Per fi, s' acostá lo dia venturós, y llavors lo sacerdot multiplica sas exortacions, 'ls ensenya á purificar sa conciencia pera rebre dignament al rey de la gloria, que per primera vegada s' ha de unir ab ells y pendrer possessió dels seus cors virginals.

Llavors los ensenya á ferse dignes del amor de Aquell que té sas delicias en habitar entre 'ls fills dels homes, pero singularment entre los petits y senzills de cor, als que d' un modo especial busca y acaricia. ¡Miréulos allí als peus del confesor obrintli lo seu cor ignocent, y tambe á vegadas per desgracia, descobrint los primers efectes de sas primerencas passions! Com protestan mil vegadas de son amor al bon Jesus y de son odi al pecat que 'ls ha fet indignes de sa amistat y gracia!

Per fi es arribat ja lo jorn ditxós.

La capella destinada á la ceremonia sembla talment un florit jardí, en que l' ha la que ha feta convertir la activitat dels noyets que ab infatigable constancia han recullit d' una part y altra las flors mes escullidas pera adornar ab ellas la cambra del Espós castíssim de sas ánimas.

Comensa finalment la Misa, y los sagrats instruments omplan lo Temple ab sas falagueras armonías, camunicant als cors dels circumstantes un respecte temerós al mateig temps que un goig suau, que 'ls fa bategar ab moviment per ells desconegut.

Acabada la Comunió del sacerdot, se gira aquest ab los noyets y noyetas que están allí quiets y temerosos, possehit lo cor de sentiments de respectuosa veneració, y 'ls exorta per última vegada á prepararse dignament á rebre lo Pa dels Angels convidantlos á la Sagrada Taula pera pendrer part en lo celestial Convit.

Miréulos com s' acostan de dos en dos ab lo cor que sembla vol saltárlshi del pit possehit de sentiments de temor y també de amor filial que 'ls fa bategar de una manera impetuosa fentlos descobrir en sos rostres hermosos la emoció que 'ls domina.

Adornats ells ab sos trajos de festa, ellas ab lo vel blanch que 'ls fa semblar talment angels del cel baixats pera assistir al místich desposori d' un Deu ab sas criaturas.

Termina la conmovedora cerimonia féntloshi lo sacerdot donar gracias per tan senyalada mercé y exortantlos á perseverar en lo camí de la virtut.

¡Ditxosas de vosaltres, felissas criaturas, si gardeu sempre en vostre cor la memoria d' un jorn tan felís, qual memoria 'us renovarà durant vostre vida la alegria que experimentáreu llavors, mes sobre tot en la hora de vostra mort, será tal volta motiu de vostra confiança en la Misericordia divina!

J. Simon y Jubany.

Las flors son la poesia de la Creació.

SONET.

Del vuit espay, hont la foscor impera,
de cop un Fiat del Etern ressona,
y fa brotar la llum, no bé tatxona
de globos resplandents la immensa esfera.

Las órbitas descriu, sos pols acera:
los mars en grans abismes empresona;
la terra engleba, y vegetals li dona
y aixams de castas de vivents genera.

Al veurer Deu format en temps brevíssim
tal cumul de portents, en que 's retratan
sa omnipotencia y son saber altíssim,

De goig sos fúlgits llabis se dilatan
Criant lo amor ab un sorris dolcíssim,
y á tal sorris las bellas flors esclatan.

Salvador Estrada.

NECROLOGÍA.

L' Eminentíssim Sr. Fr. Manel Garcia Gil, Arquebisbe de Saragossa, morí 'l dia 28 del mes present.

Aquest digníssim prelat, un dels teólechs mes emients de Espanya, havia nascut lo dia 12 de Mars de 1802 en un poble del bisbat de Lugo. Despres de fets sos estudis en lo seminari del mateix bisbat, y ordenat ja de diaca, entrà en la religió dominicana. Luego que hagué professat se 'l nombrá Lector de Filosofia del convent de S. Jaume de Galicia; y en 1835 Lector de Teologia del de Oviedo. L' horrorós assassinat dels frares, aquell acte de salyagisme que haguera fet esgarrijar als bárbaros, sancionat després ab la extinció dels con-

vents per un govern que 's titulava católich, impedí al distinguit fill de S. Domingo encarregar-se de aquella cátedra. Després de la exclaustació fou catedratic del seminari de Lugo, y posteriorment nombrat Vice-Rector á causa de no haver volgut acceptar lo càrrech de Rector. Tot lo temps que estigué en Lugo compartia la cátedra ab lo confessorari y la predicació de la divina paraula, guanyantse l' afecte de tots los qui 'l coneixian. En 1853 fou preconisat bisbe de Badajoz, y en lo desenpenyo de aquest càrrech doná probas ben manifestas de son saber y de sa virtut, especialment durant lo cólera que sufrí aquella ciutat en 1854. Ab sentiment de sos diocessans se 'l nombrá Arquebisbe de Saragossa l' any 1858. Lo que ha fet á Saragossa fora molt llarch de contar. Un dels testimonis mes eloqüents de sos continuats treballs es la magnífica obra de la Iglesia de Ntra. Sra. del Pilar, consagrada á 10 de Octubre de 1872 ab asistencia de vários altres prelats.

Prengué una part molt activa en lo Concili Vaticá, meresquent ser elegit per unanimitat lo primer dels prelats, que componian la Diputació *de fide*. Las congregacions en que 's doná mes á coneixer fóren las 28 y 33 en las que pronunciá dos discursos fornits de doctrina y erudició, que li meresqueren unànimes aplausos dels P. P. del Concili. En la Congregació 53, com á relator de la diputació *de fide* y á nom de la mateixa, contestá á las objeccions presentadas en la congregació anterior. La *Revue du monde catholique* parlant de son discurs deya que perorava «ab un vigor y una erudició dignes de la reputació que 's té guanyadas en Espanya.» Al fer lo mateix períodich la biografia dels prelats espanyols, deya del Sr. Garcia Gil, que era «lo gran teólech de la escola espanyola.» En premi dels molts y grans serveys, que havia prestat á la Iglesia, Pio IX lo nombrá Cardenal á 12 de Mars de 1877. Ab tot y esser de una edat tan avansada, aná també á Roma pera pendrer part en lo *Conclave* que elegi Papa al actual, nostre amantíssim Pare Lleó XIII. En la estació del ferro-carril de aquesta ciutat tinguérem la satisfacció de besarli l' anell quan tornava, en companyia del Sr. Cardenal Payá, á 6 de Mars de 1878.

Quan sapigué 'l Papa la gravetat de la malaltia que l' ha mort, l' hi enviá la Benedicció Apostólica y seguia ab viu interés lo curs de la enfermetat, donant una proba ben manifesta de la estimació y afecte que tenia al il-lustre Purpurat.

Es de presumir que Deu haurá premiat ab la corona de la eterna gloria á qui ab tans afanys y treballs havia defensat sempre la causa de la justicia.

Crónica General.

L' a Societat Económica d' *Amicks del País*, celebrá dilluns passat sessió extraordinaria, en la qual fou aprobat lo dictámen que emití la comissió nombrada pera determinar lo convenient en vista del grave interés que presenta avuy dia la qüestió arancelaria. En lo número passat donarem compte dels acorts que 's prengueren, consistint principalment en iniciar una gran ma-

nifestació en la que hi prengan part totes las corporacions de la provincia, junt ab los principals fabricants, propietaris y demás interessats en la protecció de la industria. En la última junta fóu nombrada una nova comissió, que la forman los Srs. Barrau, Ametller, Pujol y Camps, Lloret y Flores, al objecte d'organisar la manifestació projectada.

—Per causas independents de nostra voluntat no poguerem correspondre á una atenta invitació que rebérem del Sr. Gobernador de eixa provincia, convidantnos á una reunió preparatoria que estava anunciada per lo dilluns d'aquesta setmana, y que segons diu un còlega, tingué lloch lo dimecres, ab l'objecte de tractar lo modo de solemnisar en aquesta Capital lo centenari del insigne poeta dramátich Calderon de la Barca. No obstant, segons noticias, podem dir que s'acordá celebrar una gran festa, en la que hi pendran part la Societat *literaria*, l'*Ilm. Cabildo* la Societat *Económica*, los periódichs de la localitat y altrás corporacions, que vulgan dar prova de son amor á las glorias nacionals. Pera portar á cap lo pensament se nombrá una comissió executiva, composta del Sr. Moradillo, com á President, lo Sr. Morata, Secretari, y 'l Senyors Iltre. Segalés, Degá, Grahit, Girbal y Bosqui.

—Diumenje passat la *Academia de la Juventut Católica* de Barcelona celebrá la solemne distribució de premis als autors, que resultáren haverlos guanyat en lo certámen obert per la secció catalanista de la mentada *Academia*. Los autors premiats fóren: D. Joseph Serra y Marsal, D. Victor Iranzo, Mossen Jacinto Verdager, D. Francesch Ubach, D. Artur Masriera, D. Joseph Casademunt, D. Joan Roig, D. Marti Genis y D. Jaume Nogués. Guanyaren *accessits* D.ª Anna de Vallaura y 'ls Srs. Feliu, Trullol Duran, Amer, Ubach, Casademunt y Careta y Vidal.

També 's celebrará demá, ajudant Deu, la festa dels *Jochs Florals*. Aquest any son molt pocas las composicions presentadas, que reunescan las condicions necessarias pera sér premiadas, puig dels 3 premis ordinaris y 8 extraordinaris, que s'oferian, no han sigut adjudicats mes que 1 d'ordinari, 2 d'extraordinaris y 7 *accessits*.

Corra la veu de que 'l premiát ab la flor *natural* es nostre benvolgut amich lo jove y llorejât poeta D. Artur Masriera. També ha guanyât lo segon *accessit* al premi ofert per la Exma. Dipu-

tació Provincial de Tarragona, nostre Director lo Sr. Planas y Feliu.

Felicitem corralment als dos per tan honrosas distincions.

—Segons llegim en una correspondencia de Valls, que publica nostre estimat colega lo *Correo Catalan*, lo dia 23 caygué sobre la mateixa població una forta tempestat d'aygua y pedra, que va malmetre molta part de la cullita, trencant los brots dels ceps y la majoria dels sembrats. Al mateix periódich escriuhen desde Tremp que casi bé 's pot donar per perduda la cullita del vi y alguns altres fruyts, á causa de un excessiu descens de temperatura pochos dias després de haverhi caygut una regular pedragada.

—La Exma. Diputació ha determinat construir una torre meteorológica en aquest Institut provincial, y adquirir la obra d'art que reuneixi millors condicions entre las que 's presentin á l'exposició que celebrarà lo Centro artístich industrial de Figueras; á quals objectes votá la Diputació la quantitat de 2,500 pessetas pera 'l primer, y 250 pera 'l segon.

—L'Associació pera lo Foment de las Bellas Arts d'aquesta capital, de conformitat ab lo que prevé lo seu Reglament, ha convocat á sos associats pera la Junta general ordinaria que déu celebrarse demá diumenge á las 3 de la tarde en lo saló Consistorial en la Casa del Ajuntament.

—Demá deuen comensarse las eleccions pera la renovació de la meytat dels ajuntaments. En aquesta ciutat sembla que se remohuen los diferents partits pera poguer cada un fer que 'ls elegits sian de la sua devoció.

—Hem rebut lo tomet de *Baladas* que ha publicat nostre amich lo jove poeta en Pere de Palol. Avuy no fem mes que donarli las gracias; un altre dia, quan l'haurem llegit, ja hi donarem la nostra cullerada.

—Aquesta setmana al menos hem pogut deixar los parayguas que aviat nos haguera fet mulas á las mans. Tota la setmana han fet uns dias bonichs; lo dijous semblava que 's volia tornar embolicar lo temps, pero una ventada bastant regular y molt fresqueta feu fugir los núbols. Aquest temps sembla molt bo per las viandas.

—Dijous morí 'l Sr. Pujadas director-proprietari del manicomi de San Boy de Llobregat.

—Ab fetxa del 24 telegrafiären de Roma al *Univers* lo següent:

Avuy s' ha verificat en lo Vaticá la gran recepció dels católichs italians.

La concurrencia era inmensa, y no 's componia de menos de deu mil personas. En lo séuqit que rodeijaba al Papa s' hi contaban disset Cardenals, lo patriarcat enter, Arquebisbes, Bisbes y Preiats en gran número. En una paraula, se tenia á la vista una representació sublime de totes las classes socials. Lo Papa estava radiant de magestat.

A un bellíssim missatge del duch Salviati, Lleó XIII contestá confirmant lo dret imprescriptible del Papa sobre Roma. «Aquest dret, digué, ni la fcrsa, ni la rahó, ni l' estat, ni la «duració podran destruhirlo ni debilitarlo. Per «tots los medis y per tots los sacrificis no cessará 'l Papa de reivindicarlo.

«Debéu, continuá Sa Santedat, cooperar tots «á eixa gran obra. Es necessari que Roma siga «digna de sos destinos histórichs. Eduqueu «donchs á la juventut en las escolas cristianas, «obréu també vigorosament en lo terreno admistratiu, que es l' únich que 's permet á nos «tra acció per rahons d' un superior ordre. Pre «pareuvos pera las futuras lluytas, uniuvos, «multipliqueuvos, reforceu las obras»

Al acabar lo Papa ab termes conmovedors, doná sa benedicció apostólica.

—Han comensat ja en tota la linea las operaciones del exércit francés contra Tunez, quatre columnas d' exércit operan en aquell territori, y en aquesta hora, asseguran que s' ha ocupat ja la isla de Tabarka. —Los últims despatxos telegráfichs asseguran que l' exércit francés ha resolt l' immediat envió de forsas considerables á la Argelia ab l' objecte d' impedir tota tentativa de rebelió per pat rdels indígenas.

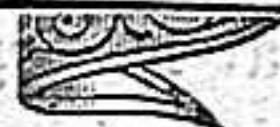
Per últim, diuhen de Bona ab fetxa 26 que han siguts trencats los fils del telégrafo entre Tunes y la Frontera d' Argelia, Aquest fet s' atribueix als krumirs. En vista d' aixó, las autoritats francesas han resolt establir un servey diari de vapors entre Tunez y la Calle, lo port d' Argelia mes aprop del territori de Tunez.

—Se segueix en Russia tractantse seriament de las reformas que poden introduhirse en lo imperí, y de las midas de repressio necessarias pera contenir la furia dels nihilistas, cada dia creixent y mes amenassant desde las últimas execucions. Sembla que son mes activas las gestions de Russia ab las demás nacions europeas. á l' objecte de posarse de comú-acort tots los estats á fí de dictar lleys internacionals pera salvar als estats de

las maquinacions revolucionarias. A instancias del Emperador rús, lo representant d' Austria indicá als ministres de nostra Nació, la conveniencia de la adhessió d' Espanya á la proposició de Russia, referent al dret d' assilo pera los nihilistas, y sembla que en lo concell se tractá seriament aquest assumto.

Butlletí religiós.

QUARANTA HORAS. Demá comensarán en la iglesia de las Benardas. Las horas de esposicio serán: al mati de 8 á 11 y mitja, y á la tarde, los cich primers dias de 6 á 8, y desde l dia 6 de las 6 y quart á las 8 y quart.

—Demá en la iglesia del Mercadal se celebrará la festa del Roser.

Á las 7 del matí hi haura comunió general; á las 10 solemne ofici en lo que predicará l' 11-tre Dr. Ricardo Daniel, canonge Magistral. Á la tarde rosari cantat y despre se celebrará la professó com en los demes primers diumenjes.

—Dilluns en la mateixa iglesia comensará lo septenari, que las senyoras de la associació de S. Joseph dedican á son patró.

Tots los dias á las 7 del vespre se comensara la funció; se resará la corona del S. P., seguiran las oracions propias del dia, y després predicará lo P. Celesti Matas, Jesuita. L' ultim dia, festa del Patrocini, hi haurá Comunió general á las 7, solemne ofici á las 10 y al vespre la corona será cantada, seguint després la funció com en los anys anteriors.

Mercat de Girona del dia 30 d' Abril 1811.

BLAT blancal de la Selva de 17 á 18 pessetas cuartera.—Blat fort d' Ampurdá de 14'50 á 16.—Mestall de 12 á 13.—Ségol de 10 á 11.—Ordi, de 8 á 9.—Cibada de 8 á 8'50.—Bessas de 11 á 12.—Blatdemoro, de 11 á 12.—Mill de 13 á 13'50.—Fajol de 11 á 11'50.—Fabas de 11 á 12.—Llegums de 11 á 12'50.—Fasols de 18 á 19.—Ciurons de 22 á 40.—Panis de 16 á 17'50.

VINS. AMPURDÁ. *Culera, Llansà, Espolla, Rabós, Garriguella y Vilajuiga*: negre de 44 á 52 pessetas carga; Garnatxas de 70 á 78; Rancis de 75 á 86. AMPURDÁ BAIX. *Viladesens, Camallera, Vilahur, Gahusas Garrigás y Vilopriu*; Negres de 34 á 42 pessetas carga; Garnatxas de 58 á 66; Rancis de 64 á 72.

OLI: á 9 pesetas mallal.

FARINA: 1.ª classe de 16'50 á 19 pessetas quintá 2.ª classe de 14 á 16 3.ª classe de 9 á 13.

OUS de 24 á 26 cuartos dotzena.

BESTIAR: *Bous* de 1'50 á 1'75 pesetas carnicera: *Xays* del pais á 2'50:

Los preus oxposats son tots lliures de drets de portas.

Lo mercat en general ha sigut molt animat en totas las plassas.

En la de bestiar podem assegurar que feya algun temps no s' havia vist tan plé. Alguns comissionats francesos, que fá ja dos mercats que venen pera comprar bestiar, n' han abassegat un gran número de caps, destinats la major part al mercat vinent, dels que setmanalment se fan á Burdeos. En conjunt; la venda ha sigut molt més notable que en los mercats anteriors desde algun temps.

Los vins tendeixen á la puja.